

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
протокол №1
від 28.08.2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора
від 01.09.2025 року №

Закопець Л.М.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

1-4 класи НУШ

5-8 класи НУШ

9 клас

10-11 класи

**Львівського державного музичного
ліцею ім. Соломії Крушельницької**

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Інформація про заклад. Загальні положення освітньої програми.
2. Структура навчального року
3. Форми організації освітнього процесу.
4. Загальний обсяг навчального навантаження.
5. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.
6. Освітні програми та їх обґрунтування:
 - 6.1. I ступінь навчання (початкова освіта).
 - 6.2. II ступінь навчання (базова середня освіта).
 - 6.3. III ступінь навчання (повна загальна середня освіта).
7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми (Додатки №1-8)

1. Інформація про заклад

За Статутом Львівський державний музичний ліцей імені С. Крушельницької є державним закладом. Головною метою роботи ЛДМЛ ім. С. Крушельницької є забезпечення реалізації права учнів на здобуття повної загальної середньої освіти, створення сприятливих середовища для розвитку мистецьких здібностей і талантів учнів, досягнення ними високих результатів навчання, професійна орієнтація учнів на здобуття професії у сфері музичного мистецтва та/або музичної педагогіки, організація участі учнів у всеукраїнських та міжнародних спеціалізованих мистецьких проектах (конкурсах, фестивалях, олімпіадах тощо), пошук та відбір для навчання талановитих дітей та молоді, для збереження і зміцнення здоров'я здобувачів освіти, здатних до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, виховання самодостатньої особистості через систему життєвого самоврядування, впровадження сучасних педагогічних освітніх технологій та інноваційних методик.

Повна загальна середня освіта ЛДМЛ ім. С. Крушельницької має три рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

початкова освіта тривалістю чотири роки;

базова середня освіта тривалістю п'ять років - гімназія;

профільна середня освіта тривалістю три роки - ліцей.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних та фахових компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Мовою освітнього процесу в закладі є державна мова.

Учасниками освітнього процесу ЛДМЛ ім. С. Крушельницької є учні, педагогічні працівники та інші працівники закладу освіти; батьки (особи, що їх замінюють) учнів. Навчання за освітньою програмою можуть розпочинати учні за результатами вступних випробувань та конкурсного відбору в порядку, визначеному розділом II Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних мистецьких ліцеїв, затвердженого наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 17 грудня 2021 року № 1005, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 лютого 2022 року за № 238/37574.

Навчання за освітньою програмою можуть розпочинати також вступники до 2 та старших класів, які на момент зарахування досягли результатів навчання, визначених модельними навчальними програмами відповідно до Державних стандартів та Стандарту початкової спеціалізованої музичної освіти на певний рік або етап (цикл) навчання, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень або свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Наявність у вступника достатніх для навчання за освітньою програмою музичних компетентностей перевіряється під час проходження ним/нею вступних випробувань відповідно до **Правил прийому**.

Повна загальна середня освіта в закладі освіти може здобуватися в очній (денній), індивідуальній, у тому числі, екстернатній формах. З метою виконання протиепідемічних заходів, або в умовах воєнного стану у ліцеї може організовуватися дистанційне навчання із використанням синхронного та асинхронного режимів (50% синхронного - 50% асинхронного режиму). Застосування електронних програм та застосунків визначається педагогічною радою.

Ліцензований обсяг ЛДМЛ ім. С. Крушельницької складає 415 учнів. У 2025/2026 навчальному році в закладі функціонуватиме 19 класів, в яких будуть навчатися **312** здобувачів освіти: школі I ступеня – 1-4 класи(5кл) (**85 учень**), у школі II ступеня - гімназії – 5-9 класи (**165**учень), у школі III ступеня - ліцеї – (4 кл). (**62** учнів).

З метою реалізації основних завдань Концепції профільного навчання в ліцеї сформовані музичні відділи: спеціального фортепіано, скрипковий, струнних інструментів, духових та ударних інструментів, народних інструментів та сольного співу, концертмейстерів, камерного ансамблю та концертмейстерства, загального та спеціалізованого фортепіано, теорії музики.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової – музично-теоретичних та фахових дисциплін, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації. Варіативну складову конкретизовано, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів та завдання профільної музичної освіти. Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

У 2025/2026 навчальному році освітній процес у ЛДМЛ ім. С. Крушельницької організовується з дотриманням вимог **Санітарного регламенту** та має бути спрямованим на реалізацію Державних стандартів:

- початкової освіти (**Постанова КМУ від 21.02.2018 № 87**);
- базової середньої освіти (**Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898 зі змінами**);

- базової та повної загальної середньої освіти ([Постанова КМУ від 23.11.2011 № 1392](#)).
- початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою. (Наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 29 липня 2024 № 524).

Робочі навчальні плани на 2025-2026н.р. приведені у відповідність до Державних стандартів освіти та Типових освітніх програм. Виконання вимог зазначених державних стандартів є обов'язковим:

- 1-4 класи - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом Міністерства культури та стратегічних комунікацій №616 від 29.08.2024р. «Про затвердження Типової освітньої програми для 1 - 9 класів музичних ліцеїв»;(додатки 1,1а,1б,1в)
- для 5-8-х класів - відповідно до [Державного стандарту базової середньої освіти \(постанова КМУ від 30 вересня 2020 р. № 898\)](#), Типової освітньої програми для 1–9 класів музичних ліцеїв (наказ МКСК від 29.08.2024, №616)) (додатки 2,2а,2б,2г,2є)
- 9 класи – за наказом МКІП №290 від 05.04.2018р. «Про типові навчальні плани для 5-9 класів державних середніх спеціалізованих мистецьких шкіл» та «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405; (додатки 2а,2б, 2в, 2є,)
- 10-11 класи – за наказом МКІП від 27.12.2017р. №521627/13-17 «Про типові навчальні плани для 10-11 класів» та «Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464) (додатки 3а,3б, 3в, 3є,).

3. При формуванні інклюзивного класу Постановою КМУ від 15.08.2011 р. № 872 із змінами Постанови КМУ від 9.08.2017р. та Листом МОН України № 1/9-495 від 31.08.2020.

2. Структура 2025-2026 н.р.

I семестр -	01.09 – 27.12.2025 р.	16 тижнів 80 днів
II семестр -	19.01 – 07.06.2026 р.	19 тижнів 95 днів
Осінні канікули -	27.10 – 02.10.2025 р.	35 тижнів 175 днів
Зимові канікули -	29.12. – 17.01.2026р.	
Весняні канікули -	23.03. – 28.03.2026 р.	

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Згідно зі ст. 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта в ліцеї організована за очною (денною) формою. реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня. Формат навчання залежить від безпекової ситуації в Україні. В залежності від безпекової ситуації в країні, форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року. Під час воєнного стану в Україні, виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів та неможливості здобувачам освіти відвідувати заклад освіти, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, затвердженим наказом МОН України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до навчального плану та розкладу. Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей

Соціальні перетворення в українському суспільстві, воєнний стан в Україні, епідемічна ситуація докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Заклад освіти впроваджує різні форми здобуття освіти, нові ідеї, теорії, що відповідали б оптимальному розвитку дитини,

ефективному формуванню компетентностей здобувачів освіти. Учитель обирає найбільш доцільні для конкретного учня форми, методи та прийоми навчання. Їх вибір для реалізації програм здійснюється з позиції створення освітнього простору учнів. Це передбачає формування цілісності знань на засадах міжпредметної інтеграції й урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, що впливають на перебіг і результативність її навчальної діяльності й забезпечення просування за індивідуальною освітньою траєкторією в різних площинах.

Зокрема, в закладі I ступеня - ранкова зустріч; навчаюсь, навчаючи інших; заняття-квести; ТРІЗ, метод проєктів, дослідницько-пошукові та інтерактивні методи (шість капелюхів, крісло автора, селфі-аудит, селфі-трек та інші), створення ментальних карт, сторітелінг, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, тощо.

У закладі II та III ступенів основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: • формування компетентностей; • розвитку компетентностей; • перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; • корекції основних компетентностей; • комбінований урок. Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, лекції, конференції, інтерактивні уроки (урок-квест, урок-семінар, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, ділові ігри тощо. Педагогами закладу створена модель занять на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик й інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проєкти, онлайн тести, програмовані засоби навчання та інше. Учителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Педагоги застосовують різні форми роботи на уроках: заняття в малих та великих групах, парах. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Для відпрацювання кількості навчальних днів (175) різниця навчального часу може виконуватися через застосування проєктної чи концертної діяльності учнів школи. Програма та графік проєктних досліджень, концертної діяльності затверджується рішенням педагогічної ради.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів

Для формування компетентностей спеціалізованої музичної освіти основними формами організації освітнього процесу в межах спеціалізованого музичного компонента залежно від навчального предмета є індивідуальні заняття, групові заняття та репетиції. Музичний ліцей може організовувати освітній процес в межах спеціалізованого музичного компонента(фах, камерний ансамбль, хор, індивідуальне сольфеджіо тощо) в інших формах, які зазначаються в освітній програмі.

Мистецький ліцей організовує здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня/учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у музичному ліцеї. Форми і зміст конкурсної і концертної діяльності забезпечує вдосконалення набутих учнями практичних умінь і навичок із фахових предметів, формує інтерес і стійку мотивацію до навчання, створює умови для розвитку мистецьких, інтелектуальних і пізнавальних здібностей, а також внутрішню самореалізацію.

4. Система оцінювання навчальної діяльності

Оцінювання результатів навчання учнів урегульовано такими документами: - Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);

- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813;

- Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-8 класів відповідно Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093;

- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 9-11 класів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами наказ МОН №1009 від 19.08.2016р..

Важливим компонентом освітнього процесу є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків. Основними функціями оцінювання є мотиваційна, діагностична, коригувальна, прогностична, розвивальна, навчальна, виховна та управлінська. Навчальні досягнення учнів перших- других класів підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання учнів у перших-других класах здійснюється вербально. Формувальне оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів, процесу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості, є невід'ємним складником освітнього процесу та здійснюється постійно. Формувальне оцінювання передбачає організацію учителем діяльності учнів щодо усвідомлення ними цілей та очікуваних результатів навчання, способів їх досягнення та визначення подальших навчальних дій щодо покращення досягнень за результатами зворотного зв'язку. Застосування формувального оцінювання уможливорює розв'язання таких освітніх завдань:

- підтримання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів;
- сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів;
- формування в учнів упевненості у собі, усвідомлення своїх сильних сторін;
- формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок і розуміння їх як невід'ємних етапів на шляху досягнення успіху;
- забезпечення постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу;
- здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальних досягнень учнів на кожному з етапів навчання.

Об'єктами формувального оцінювання є процес навчання учнів, а також результат навчальної діяльності на певному етапі навчання. Провідна роль у формувальному оцінюванні належить критеріям, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів. Орієнтирами для визначення критеріїв формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до певного циклу навчання (1-2 класи та 3-4 класи), і очікувані результати, зазначені в освітній програмі. Індивідуальні особливості дитини можуть впливати на її темп здобуття освіти, внаслідок чого вона може досягати визначених для певного етапу навчання очікуваних результатів раніше або пізніше, тому календарно - тематичне планування освітнього процесу має бути гнучким і динамічним, зорієнтованим на сприяння поступу учнів за індивідуальною траєкторією *навчання та розвитку*.

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;
- аналізу учнівських портфоліо, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;

- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу («Світлофор», «Мікрофон», «Вихідний квиток» тощо).

Підсумкове та тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи здійснюється протягом навчального року за результатами опанування ними теми, кількох тем, розділу програми тощо. Підсумкове завершальне оцінювання здійснюється в кінці навчального року з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Підсумкове завершальне оцінювання навчальних досягнень учнів передбачає узагальнення інформації про їхній навчальний поступ протягом навчального року, при цьому не передбачає проведення окремих діагностичних робіт. Результати підсумкового завершального оцінювання учитель визначає на основі власних педагогічних спостережень, результатів тематичного оцінювання, аналізу учнівських портфоліо та фіксує у класному журналі і свідоцтвах досягнень. Свідоцтво досягнень в початкових класах заповнюється вчителем двічі на рік. У жовтні заповнюється лише його перша частина, у травні – перша і друга частини. У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту інформацію про навчальний поступ учня/учениці у школі протягом навчального року з усіх предметів вивчення за показниками, які відповідають визначеним типовою освітньою програмою очікуваним результатам навчання, та надає рекомендації щодо подальшого навчання. Документ підписують учитель і батьки. Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня в школі. Інформація про формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учня є конфіденційною. Вона обговорюється лише під час індивідуальних зустрічей учителя з учнем/ученицею та його/її батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Рівнева оцінка допускається лише для результатів навчання учнів 3–4 класів, для учнів 2-х класів при оцінюванні результатів з фахових дисциплін(академконцерт) (на підставі рішення педради протокол №1 від 28.08.25р.). Рівні навчальних досягнень учнів початкових класів: орієнтовна рамка оцінювання:

ВИСОКИЙ

Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні за допомогою навчальних ідей :

- визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях;
- називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;
- характеризує об'єкти, визначає їхні спільні й відмінні ознаки, властивості ;
- установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами, класифікує їх ;
- застосовує і комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей ;
- знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її, оцінює достовірність інформації, перетворює інформацію у графічну, текстову ;
- прогнозує можливий результат, пропонує або випробовує різні способи виконання завдання ;
- за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо того, як виконати завдання ;
- обґрунтовує способи виконання завдання та їхні результати ; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб подолати виявлені ускладнення, планує подальші навчальні дії.

ДОСТАТНІЙ

Учень/учениця виконує навчальні завдання на **продуктивному рівні** за допомогою навчальних дій :

- визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх ;

- називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; групує об'єкти ;
- установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами ;
- застосовує для досягнення результатів завдань набуті компетентності;
- знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію;
- перетворює інформацію у графічну, текстову ;
- пояснює способи виконати навчальні дії; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; дотримується алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань; визначає помилки, знаходить способи їх уникнути, самостійно їх виправляє.

СЕРЕДНІЙ

Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні за допомогою навчальних дій :

- визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; щоб досягнути результату, потребує уточнення завдання;
- називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, групує об'єкти;
- відтворює навчальні дії за алгоритмом або схемою; потребує роз'яснень, щоб досягнути результату;
- знаходить інформацію у запропонованих джерелах;
- перетворює інформацію у графічну, текстову за зразками або за допомогою вчителя;
- коментує навчальні дії короткими реченнями, при цьому опирається на орієнтири – пам'ятки або зразки; наводить приклади;
- перевіряє спосіб і результат виконати завдання за зразком, констатує результат; визначає ускладнення або помилки, долає їх за допомогою вчителя або однокласників.

ПОЧАТКОВИЙ

Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків за допомогою навчальних дій:

- розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;
- називає окремі ознаки об'єктів;
- відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;
- знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром – малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення, тощо; відтворює частини інформації усно або за допомогою малюнка ;
- коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонує запитань; співвідносить результат завдання зі зразком; констатує за підказкою правильність або неправильність результату.

Оцінювання навчальних досягнень **учнів 5-8 класів НУШ відбувається за 12-бальною системою** відповідно до наказу МОН від 02 серпня 2024 року №1093. У нових рекомендаціях визначено, що результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти. **Основні функції оцінювання:**

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

- Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.
- Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.
- Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

У додатках до рекомендацій окреслені **загальні критерії оцінювання**, які визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів, та **критерії оцінювання за освітніми галузями**.

- Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий).
- Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.
- Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Свідectво досягнень складається з двох частин. “Характеристика навчальної діяльності”, яка сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки в стовпці “Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги” після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти. Способи організації фіксування результатів спостереження педагогічні колективи закладів освіти визначають самостійно. “Характеристика результатів навчання” заповнюється відповідно до переліку навчальних предметів / інтегрованих курсів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу освіти. Тут учителі оцінюють рівень сформованості наскрізних умінь в учня / учениці наприкінці навчального року. Йдеться про розуміння прочитаного, висловлення власної думки, критичне і системне мислення, ініціативність тощо. виставляють бали за навчальні предмети / інтегровані курси щосеместрово й за рік. Вчитель впродовж семестру виставляє бал за окремі групи результатів навчання, які визначено в Державному стандарті базової освіти. Після цього виводить загальну оцінку за семестр. Загальна оцінка за семестр формується на підставі трьох-чотирьох оцінок за групами результатів, а річна — на підставі семестрових.

Оцінювання навчальних досягнень **учнів 9-11 класів відбувається за 12-бальною системою** відповідно до Критерій оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 року № 371, та Критерій оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 21.08.2013 року № 1222. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконання робіт. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

І початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші). З метою підвищення мотивації учнів до навчання, формування ключових компетентностей, підвищення об'єктивності оцінювання впродовж всього періоду навчання, градації значущості балів за виконання різних видів робіт можна застосовувати рейтингову систему оцінювання

5. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів на з\о та музичному відділах:

- 1-х класів складає 700 +280 годин/навчальний рік,
- 2-х класів складає 770+315 годин/навчальний рік,
- 3-4-х класів складає 805+280 годин/навчальний рік,
- 5-х класів складає 1085+216 годин/навчальний рік,
- 6-х класів складає 1190+182 годин/навчальний рік,
- 7-х класів складає 1225+210 годин/навчальний рік,
- 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік,
- 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1 класах – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин, 5-11 класах – 45 хвилин. Тривалість перерв між навчальними заняттями відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205. Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3-5 класах, у 6-9 класах – 1,5 години, у 10-11 класах – 2 години. Учням 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час. Години фізичної культури в 1-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 №409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №664, №1465.

6.1. ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ОБҐРУНТУВАННЯ І СТУПІНЬ НАВЧАННЯ (початкова освіта) (Додатки1,1а,1б,1в)

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової

школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та інваріантну складову музичного циклу. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості. В ліцеї в межах загальноосвітнього компонента запроваджується інтегрований курс «Театр та сценічне мистецтво». Цей навчальний предмет вивчається за модельними навчальними програмами, перелік яких міститься у додатках 3,5 до цієї освітньої програми. Вивчення навчальних предметів спеціалізованого музичного компонента здійснюється відповідно до змісту модельних навчальних програм, перелік яких міститься у додатку 3,4. Перелік модельних навчальних

програм предметів спеціалізованого музичного компонента не є вичерпним і може доповнюватися відповідно до потреб музичних ліцеїв.

Вивчення навчальних предметів «Хоровий спів», «Хор» обов'язково передбачає планування музичним ліцеєм занять в окремих групах (за інструментами, голосами тощо) та зведених репетицій. Для забезпечення вивчення фахових навчальних предметів мистецьким ліцеєм передбачаються концертмейстерські години.

Змістова лінія з фахового інструменту полягає у поєднанні в процесі навчання трьох основних завдань, що забезпечують рівень професійного навчання:

1. виховання художнього мислення;
2. формування виконавських навичок;
3. розвиток самостійної творчої ініціативи та естрадно – виконавських навичок.

При чому, виховання художнього мислення проходить за кількома напрямками:

- накопичення музичної «інформації» (слуховий багаж, знання історії музики, знань та умінь по відтворенню музичних образів);
- осмислення цієї «інформації» у самостійних заняттях.

Формування виконавських навичок, натомість, вимагає постійно контролювати звуковий результат своїх дій та вміти корегувати себе у самостійних заняттях. Звідси - розвиток так званої уяви звукового образу.

Розвиток самостійної та творчої ініціативи формує критичне відношення учня до себе, результатом чого стає формування виконавської майстерності.

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі. Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

6.2. II СТУПІНЬ НАВЧАННЯ (базова освіта) (додатки 2,2а,2б,2в,2г,2д,2є,2е)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для здобувачів освіти 5-8-х класів в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» В 5-8 класах у 2025/2026 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898, на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів музичних ліцеїв, затвердженої наказом МКІП України № 235 від 30.08.2024 р. Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем в режимі повного робочого дня.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти викладені у таблицях Ключові компетентності та Наскрізнi вміння (Додатки 5,6)

Освітню програму для 5-8 укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;

Вивчення навчальних предметів спеціалізованого музичного компонента здійснюється відповідно до змісту модельних навчальних програм, перелік яких міститься у додатках 4,5. Перелік модельних навчальних програм предметів спеціалізованого музичного компонента не є вичерпним і може доповнюватися відповідно до потреб музичних ліцеїв. Музичні навчальні предмети варіативного складника за вибором учня/учениці, які входять до навчального плану музичного ліцею і з яких відсутні модельні навчальні програми, можуть вивчатися за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою відповідного закладу, які мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Стандартом музичної освіти

Фізична культура. Для вивчення предмету «Фізична культура» обрано такі модулі: Настільний теніс, Бадмінтон, Cool games, Корфбол, Легка атлетика, Футбол, Гімнастика, Баскетбол, Волейбол, Гандбол, Шахи, Шашки, Флорбол. До освітньої програми додано навчальні плани, що пропонують підхід до організації освітнього процесу на мистецькому відділі.

• **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для здобувачів освіти 9-х класів(2а,в,д,є)**

Для 9-х класів освітня програма розроблена на основі наказу МКІП №290 від 05.04.2018р. «Про типові навчальні плани для 5-9 класів державних середніх спеціалізованих мистецьких шкіл» та «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405. Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти Створено 8-А клас з інклюзивною формою навчання. Освітній процес відбувається відповідно до Типового навчального плану.. До освітньої програми додано навчальні плани, що пропонують підхід до організації освітнього процесу на музичних відділах. Очікувані результати навчання здобувачів освіти (додатки 7,8) Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як: - повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості; - забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; - дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності; - становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі; - формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту; - створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; - утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими; - формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови; - плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля. Шкільну освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури,

- Суспільствознавство,
- Мистецтво,
- Математика,
- Природознавство,

- Здоров'я і фізична культура. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Особливості організації навчального процесу Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією інваріантної складової, яка включає два компоненти загальноосвітній та мистецький, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статевовікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного забезпечення. Обрано такі модулі: Легка атлетика, Футбол, Гімнастика, Волейбол, Баскетбол, Флорбол, Ганбол, Фоджбол Cool games/

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до мистецького ліцею, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти) та відповідними результатами навчання з мистецьких дисциплін, що підтверджуються під час конкурсного зарахування відповідно до Правил прийому учнів до ліцею..

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

6.3. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для здобувачів освіти III ст. 10-11 класів (додатки 3,3а,3б,3в)

Для 10-11 класів освітня програма розроблена на основі наказу МКІП від 27.12.2017 №521627/13-17 «Про типові навчальні плани для 10-11 класів спеціалізованих музичних шкіл», за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 №1493). відповідно до Державних стандартів повної загальної середньої освіти. Для здобувачів освіти 10-11х класів (предмети)

Базові предмети:

1. Українська мова
2. Українська література
3. Іноземні мови: англійська, німецька, французька
4. Зарубіжна література
5. Інтегрований курс: Україна і світ
6. Громадянська освіта
7. Інтегрований курс: Природничі науки
8. Фізична культура
9. Захист України
10. Інформатика

Вибірково-обов'язкові предмети:

1. Музичний інструмент (фах)
2. Камерний ансамбль
3. Клас концертмейстерства/оркестровий/хоровий
4. Сольфеджіо
5. Гармонія
6. Українська музична література
7. Всесвітня музична література
8. Історія виконавського мистецтва
9. Аналіз музичних творів
10. Друга іноземна мова

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

У 10-11-х класах впроваджено інтегровані курси. Для 10-11 класів Міністерством освіти і науки України рекомендований для вивчення інтегрований курс «Історія: Україна і світ», затверджений наказом МОН України від 21.02.2019 р. № 236: Історія України і світ, Учитель може дотримуватися пропонованої програмами стратегії навчання історії або вибудувати власний алгоритм роботи з учнями конкретного класу, зокрема, акцентувати на певних навчальних цілях, змістових елементах, змінити послідовність вивчення матеріалу в межах розділів, додати матеріал з історії рідного краю, доповнити тематику практичних і творчих робіт тощо. Ці зміни вчитель повинен відобразити в робочій програмі, яку може укласти за зразком програм, що затверджені Міністерством. Перепланування допустиме за умови збереження вчителем орієнтації на вимоги чинних програм щодо очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Створена вчителем робоча програма набуває чинності після розгляду педагогічною радою і затвердження керівника. Рекомендовану послідовність синхронізованого вивчення історії України та всесвітньої історії за розділами наведено у програмах. Проте вчитель може організувати вивчення учнями програмного матеріалу зазначених курсів як послідовно, так і паралельно

Головними завданнями курсу «Природничі науки» є передати дух наукового пізнання, навчити конструювати комплексну картину навколишнього світу з окремих розрізнених фактів, показати об'єктивність, перевіреність та системність наукових знань, продемонструвати науку як найважливіший чинник технічного прогресу й перетворення дійсності. Відповідно до концептуальних засад реформування середньої школи і Концепції профільного навчання у старшій школі курс «Природничі науки» призначений для підготовки учнів старшої школи, які у майбутньому мають бути активними та ефективними громадянами України, конкурентоспроможними працівниками, інноваторами, які зможуть розробити щось своє і розвивати наш технологічний світ. Метою курсу є підтримка та розвиток допитливості старшокласників, демонстрація зв'язку між наукою та нашим повсякденним життям, розвиток наукового мислення. У рамках курсу учень, в першу чергу, виступає у ролі дослідника оточуючої дійсності, а викладач – наукового керівника цього дослідження. Перед вчителем стоїть завдання показати учням Науку не просто як набір фактів та законів, а як суспільний феномен і спосіб мислення.

Програма інтегрованого курсу «Природничі науки» призначена для учнів 10-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів гуманітарного профілю. Програма розрахована на 208 годин (3 години на тиждень), кількість теоретичних та практичних робіт вчитель розподіляє самостійно, виходячи з навчальної необхідності конкретної навчальної групи.

Програма включає наступні теми:

- 10 клас: «Наука – ключ до майбутнього» (3 год.), «Частинки» (20 год.), «Хвилі» (25 год.), «Речовини» (23 год.), «Суміші та розчини» (15 год.), «Клітина» (16 год.).

- 11 клас: «Енергія та енергетика» (30 год), «Харчування» (25 год.), «Психофізіологічний розвиток людини» (25 год), «Космос» (26 год.).

У навчальній програмі курсу наскрізні змістові лінії реалізуються, в першу чергу, методом проектів та кейсів, а також підкріплюються певною кількістю практичних та лабораторних робіт. В курсі «Природничі науки» застосовано компетентнісний підхід до навчання. Основні аспекти у вивченні курсу:

- формування наукової грамотності;
- розвиток раціонального (логічного) мислення;
- розвиток усного та письмового спілкування державною мовою,
- уміння формулювати свої думки, використовуючи наукові терміни;
- навчання створенню моделей для опису навколишніх явищ, процесів та систем;
- знайомство з методами наукового пізнання світу.

Навчальна дисципліна "Аналіз музичних творів (музичні форми)" узагальнює та інтегрує комплекс музично-теоретичних знань, умінь та навичок для цілісного вивчення музичного твору. Метою "Аналізу музичних творів (музичні форми)" є практичне пізнання музичної композиції твору, взаємодії у ній форми (композиційної схеми) та елементів музичної мови як засобів вираження художньо-образного змісту:

1. Засвоєння принципів будови провідних музичних форм як усталених, вироблених історично композиційних типів;
2. Ознайомлення з історичним походженням та класифікацією форм;
3. Набуття практичних навичок розрізнення й аналізу складових розділів форми, елементів музичної мови;
4. Опанування основними прийомами цілісного аналізу музичних творів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту, успішно склали державну підсумкову атестацію та отримали свідоцтво про здобуття базової середньої освіти та здали вступні іспити з фаху та музично-теоретичних дисциплін, що є основою зарахування до 10-го класу. На 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Додаток 4

Перелік модельних програм навчальних програм предметів спеціалізованого музичного компонента¹

Ритміка. 1-3 клас
 Малювання. 1-4 клас
 Танець. 4 клас
 Театр. 4 клас
 Інтегрований курс «Сценічне мистецтво». 4 клас
 Сольфеджіо. 1-4 клас
 Сольфеджіо .5-9 клас
 Слухання музики. 1-4 клас

¹ Перелік не є вичерпним і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, схваленими Науково-методичною радою Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти, шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку.

Українська музика. 5-9 клас
Українська музика. 8-9 клас
Світова музика. 5-9 клас
Світова музика. 8-9 клас
Інтегрований курс «Українська та світова музика». 5-7 клас
Теорія музики. 9 клас
Музичний інструмент: фортепіано (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: фортепіано (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: фортепіано (для хорового класу). 5-9 клас
Музичний інструмент: загальне фортепіано. 1-4 клас
Музичний інструмент: загальне фортепіано. 5-9 клас
Музичний інструмент: скрипка (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: скрипка (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: альт (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: віолончель (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: віолончель (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: контрабас (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: арфа (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: арфа (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: блок-флейта (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: тенор (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: флейта (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: гобой (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: кларнет (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: фагот (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: саксофон (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: валторна (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: труба (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: тромбон (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: туба (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: бандура (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: бандура (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: гітара (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: гітара (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: баян (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: баян (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: акордеон (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: акордеон (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: цимбали (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: цимбали (фаховий). 5-9 клас
Музичний інструмент: маримба (фаховий). 1-4 клас
Музичний інструмент: маримба (фаховий). 5-9 клас
Фаховий предмет: хоровий спів. 1-4 клас
Фаховий предмет: хоровий спів. 5-9 клас
Хор. 1-4 клас
Хор. 5-7 клас
Оркестр симфонічний. 5-9 клас
Оркестр камерний. 5-9 клас
Оркестр духовий. 5-9 клас
Капела бандуристів. 5-9 клас
Ансамбль (однорідний). 5-9 клас
Ансамбль камерний. 8-9 клас
Хорове диригування. 9 клас
Читання хорових партитур. 9 клас

Концертмейстерський клас. 9 клас
 Сольний спів (для бандури). 1-4 клас
 Сольний спів (для бандури). 5-9 клас
 Сольний спів. 5-9 клас
 Композиція. 7-9 клас

Додаток 5

Відомості про навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності у сфері спеціальної освіти

Найменування навчальних програм навчальних дисциплін	Ким затверджено	Рік затвердження
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ АЛЬТ Автор-укладач: Д. М. Комонько	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ АРФА Укладачі: Євона Н. Б., Клевцова Л. В.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ БАНДУРА Автори-укладачі: Л. К. Посікіра, Т. М. Лазуркевич, О. О. Созанський	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ БАЯН Укладачі: М.А.Давидов, В.М.Заєць, В.З.Самітов, В.М.Троценко	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВАЛТОРНА Автор-укладач: С. І. Кисилевич	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ГІТАРА Укладач: Дроздова О. О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВІОЛОНЧЕЛЬ Укладач: Червова О. А.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ГОБОЙ Автор-укладач: Л. М. Закопець	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ КЛАВЕСИН Укладач: Фоменко Н.В.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ КЛАРНЕТ Автор-укладач: Т. І. Ільчук	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ КОНТРАБАС	Державний методичний	2013

Автор-укладач: В.В. Чекалюк	центр навчальних закладів культури і мистецтв	
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ САКСОФОН Укладач: Василевич Ю.В.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ СКРИПКА Група укладачів: Корінець О. М., Овчаренко Л.І., Сніжна Т.В., Рівняк Я. Г.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС (основна та старша школа) Група укладачів: Безкоровайна Г.І., Бондаренко О. М., Булудьян К. О., Гурганова С. С., Ніколаєва Л.М., Хрипун М.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
КАМЕРНИЙ АНСАМБЛЬ Укладачі: Авочарова Є. Є., Лопатинська Т. П. , Гумецька Х.А., Райко Л. М., Рубльова Н. В., Слюсар Т.М	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНЕ ФОРТЕПІАНО Укладачі: Барінова-Морєва І.М., Рябов С.І.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ТРОМБОН, ТУБА Автор-укладач: Л. О. Меленець	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФЛЕЙТА Автор-укладач: О. Ф. Павленко	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ТРУБА Автор-укладач: Р. М. Наконечний	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ Автор-укладач: В. В. Веретельник	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФАГОТ Автор-укладач: В. І. Цапко	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЦИМБАЛИ Автор-укладач: Я. В. Борух	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ЗАГАЛЬНЕ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ФОРТЕПІАНО Укладачі: Кириченко Ф. Л., Куришева Л. К.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМНІ ВИМОГИ З ПРЕДМЕТУ	Державний методичний	2013

„ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС” (Ансамбль бандуристів, основна та старша школа) Автор-укладач: Т. М. Лазуркевич	центр навчальних закладів культури і мистецтв	
ПРОГРАМНІ ВИМОГИ З ПРЕДМЕТУ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС” (Камерний оркестр, основна та старша школа) Автор-укладач: М. С. Гуневич	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМНІ ВИМОГИ З ПРЕДМЕТУ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС” (Духовий оркестр, основна та старша школа) Автор-укладач: І. М. Карпин	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМНІ ВИМОГИ З ПРЕДМЕТУ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС” (Ансамбль скрипалів, основна школа, 5 - 7 кл.) Автор-укладач: Л. В. Матвійв	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМНІ ВИМОГИ З ПРЕДМЕТУ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС” (Симфонічний оркестр, основна та старша школа) Автор-укладач: Т. С. Лисенко-Дідула	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ (відділ теорії музики, старша школа) Укладач: Пясковський І.Б.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ФОРМ зі спеціальності «теорія музики» (11 клас) Автор-укладач: В. М. Завісько	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ВСЕСВІТНЯ МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (виконавські відділи, основна та старша школа) Група укладачів: Андріяшева М.К., Кухтіна Л.О., Лавриненко О.А., Савицька О.О., Земляна І.П., Немцова І.А., Новікова І.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (середня школа, 5-6 класи) Укладачі: Господарець О. С., Петрашек А. М.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2017
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ВСЕСВІТНЯ МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (відділ теорії музики, основна та старша школа) Група укладачів: Андріяшева М.К., Кухтіна Л.О., Лавриненко О.А., Савицька О.О., Земляна І.П., Немцова І.А., Новікова І.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (виконавські відділи, старша школа) Укладачі: Земляна І.П., Петрашек А.М.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2017
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ВСЕСВІТНЯ МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (виконавські відділи, основна та старша школа) Упорядники програми: Земляна І. П., Білас О. І.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2017
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ГАРМОНІЯ	Державний методичний	2013

(відділ теорії музики, основна та старша школа) Група укладачів: Міщук І.Д., Близнюк Т.О., Бондаренко Т.О., Полтавцева Г.Б., Пяковський І.Б., Пяковська Л.В., Сенченкова Т. Ю.	центр навчальних закладів культури і мистецтв	
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ГАРМОНІЯ (виконавські відділи, основна та старша школа) Група укладачів: Асєєва І.І., Булгаков Ю.Л., Антків М.А., Міщук І.Д., Пяковська Л.В., Сенченкова Т. Ю.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ІМПРОВІЗАЦІЯ (початкова, основна та старша школа, 4 - 11 класи) Автор-укладач: П. П. Борусяк	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ПОЛІФОНІЯ (відділ теорії музики, старша школа) Група укладачів: Пяковський І.Б., Рубан О.Л.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ СЛУХАННЯ МУЗИКИ (виконавські відділи, початкова школа) Група укладачів: Андріяшева М.К., Савицька О.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ СЛУХАННЯ МУЗИКИ (виконавські відділи, початкова школа) Укладач: Скобало Т. В.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2017
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ СОЛЬФЕДЖІО (виконавські відділи, початкова, основна та старша школа) Група укладачів: Асєєва І.І., Булгаков Ю.Л., Білас О.І., Міщук І.Д., Пяковська Л.В., Сенченкова Т. Ю.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ЕЛЕМЕНТАРНА ТЕОРІЯ МУЗИКИ (виконавські відділи, відділ теорії музики, основна школа) Група укладачів: Асєєва І.І., Булгаков Ю.Л., Господарець О.С., Петрашек А.М., Пяковська Л.В., Сенченкова Т. Ю.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ СОЛЬФЕДЖІО (відділ теорії музики, основна та старша школа) Група укладачів: Міщук І.Д., Близнюк Т.О., Бондаренко Т.О., Полтавцева Г.Б., Пяковський І.Б., Пяковська Л.В., Сенченкова Т. Ю.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (відділ теорії музики, основна та старша школа) Група укладачів: Авраменко Н.О., Лавриненко О.А., Скаженик М. В., Земляна І.П., Немцова І.А., Кучма О.П.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (виконавські відділи, основна та старша школа) Група укладачів: Авраменко Н.О., Лавриненко О.А., Скаженик М. В., Земляна І.П., Немцова І.А.,	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013

Новікова І.О.		
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ СУЧАСНА ГАРМОНІЯ (відділ теорії музики, старша школа) Група укладачів: Пясковський І.Б., Лук'янченко О.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ МУЗИЧНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ (виконавські відділи та відділ теорії музики, старша школа) Укладачі: Пясковський І.Б., Скаженик М.В.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ІСТОРІЯ ВИКОНАВСТВА (старша школа, бандура 10-11 класи) Автор-укладач: О. О. Созанський	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ РИТМІКА (початкова школа) Укладач: Савченко О.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ КОМПОЗИЦІЯ (початкова, основна та старша школа, 4 - 11 класи) Автор-укладач: М. М. Волинський	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ІСТОРІЯ ВИКОНАВСТВА (старша школа, фортепіано 10-11 класи) Автор-укладач: Н. М. Бурштинська	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ІСТОРІЯ ВИКОНАВСТВА (старша школа, духові інструменти 10-11 класи) Автор-укладач: І. М. Карпин	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ІСТОРІЯ СУМІЖНИХ МИСТЕЦТВ (старша школа, 10-11 класи) Автор-укладач: О. Л. Успенська	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ХОРОВИЙ КЛАС (диригентсько-хоровий відділ, старша школа) Укладач: Ю.В. Пучко-Колесник	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ (основна та старша школа) Укладач: Журавель І.О.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ХОРОВИЙ КЛАС (виконавські відділи та диригентсько-хоровий відділ, початкова школа) Укладач: Тихонова І.Л.	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013
ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ ДИРИГУВАННЯ (відділ духових та ударних інструментів) (старша школа) Автор-укладач: І. М. Карпин	Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв	2013

НАВЧАЛЬНІ (МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ) ПРОГРАМИ на загальноосвітньому циклі.

Інваріантна складова

I ступінь

1. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі першого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 1-2 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 08.10.2019 №1272.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

2. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі другого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 3-4 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 08.10.2019 №1273. Модельна навчальна програма курсу Театр і драматургія (автори: Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>

II ступінь

1. Модельні навчальні програми, які використовують педагоги ЛДМЛ ім. С. Крушельницької були розроблені окремо для кожного циклу, а саме – для 5-6 класів – адаптаційного циклу та для 7-8 класів – циклу базового предметного навчання. Модельні навчальні програми для 5-6 та для 7-8 класів обрано з Додатку 5 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 19.02.2021 №235.

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/602/fd3/0bc/602fd30bccb01131290234.pdf>

Назва навчального предмета	Клас	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив	Покликання на документ
Українська мова	5-6	«Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	
	7-8	«Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)	
Українська література	5-6	«Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.	
	7-8	«Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмольська І. В.)	
Зарубіжна література	5-8	«Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Туляниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	
Англійська мова	5-8	«Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.	

Математика	5-6	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк С.А., С.,Скворцова С.О., Тарасенкова Н.А.	
Алгебра	7-8	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк, Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.	
Геометрія	7-8	«Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк, Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.	
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	
Географія	6-8	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.	
Біологія	7-8	«Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.	

Фізика	7-8	«Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божина Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)	
Хімія	7-8	«Хімія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В.	
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-6	««Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	
	7-9	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л	
				
Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	5-6	«Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Васильків І.Д., Димій І., Шеремета Р.В. Наказ МОН №795 від 12.07. 2021р.	

Інтегрований курс Історія: Україна і світ	7-8	Інтегрований курс Історія: Україна і світ. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Секиринський Д.О. Власов О. В., Желіба О. В., Кронгауз В.О., Щупак І.Я. Наказ МОН № 883 від 24.07. 2023р.	
Інформатика	5-6	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н.В., Барна О.В.	
	7-8	«Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н. В., Барна О. В	
Технології	5-6	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	
	7-8	«Технології. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.	
Фізична культура	5-6	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та ін.	

	7-8	«Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Малечко Т. А., Омельяненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші	
--	-----	---	--	---

2. Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 9-х класів обрано з переліку наведеного у додатку 18 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407.

Предмет	Назва програми	Клас	Гриф	Покликання на документ
Українська Мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Українська Література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Історія України, 9 клас Гісем О... Підручник Всесвітня історія, Гісем О	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів Історія України Всесвітня історія	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Основи правознавства Підручник – Основи правознавства для 9кл. / І.Васильків, В.Кравчук, 2017	Програма - «Основи правознавства. 9 клас» (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804).	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Математика Алгебра (7-9) Геометрія (7-9)	9 клас Алгебра, Геометрія А. Г. Мерзляк, В. Б. Полонський, М. С. Якір	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Біологія	8-9 класи Біологія Програма Матяш Н., Остапенко Л., Пасічніченко О., Балан П.	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Хімія	Хімія 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
		7-9		

Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
				
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексейчук, В. В. Деревянко, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова)	9	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

III ступінь

Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 10-11 класів обрано з переліку наведеного у додатку 18 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407, від 21.02.2019 №236, від 24.11.2017 № 1539.

Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Гриф	Покликання на документ
Українська мова	Навчальна програма "Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Українська Література	Навчальна програма "Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

Іноземна мова (англійська)	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи Іноземна мова Рівень стандарту	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Зарубіжна література	Зарубіжна література. Рівень стандарту Автор О.Н.Ніколенко	10-11	Наказ МОН від 23.10.2018	
Україна і світ (інтегрований курс) для 10-11 класів	Навчальна програма - Історії: Україна і світ (інтегрований курс) для 10-11 класів	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Громадянська освіта	Програма Громадянська освіта . / О.Гісем, О.Мартинюк, 2018 «Громадянська освіта (інтегрований курс). 10 клас»	10,11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Математика (рівень стандарту), 10,11 клас	Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи", Г. П. Бевз, В. Г. Бевз 2018, 2019.	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Інтегрований курс «Природничі науки»	Програма Автори програми: Дьоміна І.О, Задоянний В.А., Костик С.І.	10-11	Наказ МОН України від 23.10.2017, №1407.2017 № 1407	
Інформатика	Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (авт. М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексєйчук, В.В. Дерев'янка, В.М. Єрмолова, В.О.Сілкова)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	
Захист України Основи медичних знань: клас"	Навчальна програма «Захист України» Гудима А. , Пашко К., 2018 рік.	10-11	програма МОН, наказ 698 від 3.08.2022 року.	

Додаток 7

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей

Ключові компетентності та очікувані результати здобувачів освіти 5-9-х класів

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. <i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. <i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними	<i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною

	мовами	програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. <i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. <i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. <i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. <i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. <i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в

		сучасних інформаційних технологіях <i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. <i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. <i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького

		змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	<i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. <i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). <i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. <i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. <i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. <i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

11	Музичні компетентності	<i>Уміння:</i> демонстрація розвинутого та індивідуального музичного мислення, використання здобутих навичок володіння інструментом, демонстрація знання музичної термінології, здатність виконувати складні твори світової музичної літератури на високому художньо-виконавському рівні, самостійно використовувати набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності. <i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку фізичного та розумового розвитку; співставлення різних поглядів та інтерпретацій при виконанні творів; поєднання літератури, історії та музики при вивченні творів, розвиток технічних та художньо-образних ресурсів виконавства. Змістова лінія з фахового інструменту полягає у поєднанні в процесі навчання трьох основних завдань, що забезпечують рівень професійного навчання: - виховання художнього мислення; - формування виконавських навичок; - розвиток самостійної творчої ініціативи та виконавських навичок. При чому, виховання художнього мислення проходить за кількома напрямками: накопичення музичної «інформації» (слуховий багаж, знання історії музики, знань та умінь по відтворенню музичних образів) Осмислення цієї «інформації» у самостійних заняттях. Розвиток самостійної та творчої ініціативи формує критичне відношення учня до себе, результатом чого стає формування виконавської майстерності. Якщо «Сольфеджіо» вивчає теоретичну та практичну сторону музичної мови, то «Музична література» закріплює здобуті знання та навички на художніх зразках української та світової класики. Метою предметів «Сольфеджіо» та «Музичної літератури» в 5-7-х класах розвиток музичних здібностей дитини через процес пізнання музичної науки, нотопису, теоретичних знань та слухових навичок. Змістова лінія вищеназваних предметів спрямована на формування навичок сольфеджування, розвитку музичного слуху для повноцінного сприйняття музичної думки, музично – теоретичних знань, творчої фантазії, розвитку музичної пам'яті, ритму, музичного смаку, умінь інтерпретувати, виявляти емоційне ставлення, визначати характер та жанрові особливості музичних творів в поєднанні з вмінням використовувати професійну термінологію <i>Навчальні ресурси:</i> уроки зі спеціальності, індивідуальні уроки, майстер класи з провідними професорами, відвідування концертів, участь у конкурсах та фестивалях.
----	------------------------	--

--	--	--

Додаток 8. **Очікувані результати навчання здобувачів освіти 10-11 класів.**

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3.	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя;

		прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах

		мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
11.	Мистецька компетентність Спеціальні компетентності	Уміння: Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва, або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих музично-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва музичного виконавства та педагогіки, нести відповідальність за результати своєї діяльності. СК1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних музично-культурних процесів і практик у власній професійній діяльності СК2 Здатність демонструвати достатній рівень професійної майстерності. СК3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності СК4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва. СК5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській, організаційно-творчій діяльності. СК6 Здатність самостійно організовувати та проводити репетиційний процес у професійній діяльності СК7 Здатність оперувати професійною термінологією СК8 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності. СК9 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

		СК10 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість. СК11 Здатність презентувати результати своєї творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки. СК12 Здатність до професійної самореалізації.
--	--	--

Результати навчання на музичному відділі:

РН1 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН2 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН3 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН4 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН5 Використовувати відповідні інформаційні, технічні, цифрові ресурси для запису та/або аранжування музичних композицій, розробки музично-інформаційних презентацій, опрацювання нотного тексту.

РН6 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН7 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті виконавської, музично-теоретичної діяльності.

РН8 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН9 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів та використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН10 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентноспроможності на ринку праці.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Додаток 9

Навчання за *наскрізними лініями* реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків;
- концерти, конкурси.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Реалізація змістової лінії "Екологічна безпека та сталий розвиток" здійснюється під час художньо-образного сприйняття мистецтва і власної мистецької діяльності. Зокрема, у процесі аналізу-інтерпретації творів мистецтва увага учнів має спрямовуватися на самоцінність природи, гармонію і красу світу, необхідності економного споживання природних ресурсів. У цьому сенсі твори мистецтва виступають як ідеальні моделі, які допомагають у виборі найбільш оптимальних стратегій взаємодії людини і природи, людини і світу. Це сприяє вихованню емоційно-ціннісного ставлення учнів до природи, а також усвідомленню себе як частини світу в якому все взаємопов'язане; виробленню в школярів екологічно-моральної поведінки та пошуку шляхів вирішення екологічних проблем; формуванню культури споживання школярів на основі особистісної причетності, щодо перегляду «споживчого» підходу, розуміння єдності національно-регіональних цінностей і глобальних людських пріоритетів. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Завдяки мистецтву ця змістова лінія може розкриватися під час опанування підлітками українського народного мистецтва, в якому виявлено кращі якості національного характеру (свобода, гідність, честь, відповідальність, совість, любов, доброта, вірність, хоробрість, героїзм, почуття гумору тощо) та досягнень українських митців у контексті світової мистецької спадщини. Це сприяє вихованню поваги до своєї культури і традицій, Батьківщини в цілому і до малої Батьківщини, усвідомлення власної значущості і відповідальності щодо причетності до свого народу. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості

	і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище . Загальновідомо, що мистецтво потужно впливає на емоційний стан людини, і завдяки його засобам може відбуватися кореляція різних психо-емоційних станів. Кольорове та музичне середовище формує емоційний стан людини, впливає на її самопочуття та рівень працездатності. Споглядання мистецьких творів або власне творення мистецтва допомагає зняти стрес, вивільнитися від тривоги, позбутися депресії. Тому важливим навчати учнів користуватися у своєму житті прийомів арттерапії - музикотерапії (вокалотерапії, ритмотерапії, логоритміки, фолькл-терапії, тощо), які сприятимуть не тільки збагаченню емоційно-почуттєвої сфери школярів, але й зниженню кількості захворювань та поведінкових ризиків, які становлять небезпеку для їх здоров'я. Системна і постійна діяльність щодо опанування підлітками цих якостей творів мистецтва сприятиме активному розвитку емоційного інтелекту, гармонізації інтелектуальної та емоційної сфер особистості, що дає можливість досягнення стану здоров'я як рівноваги. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). У контексті навчальних предметів музичного циклу ця наскрізна змістова лінія реалізується через актуалізацію формування умінь працювати в команді, пропонувати різні творчі ідеї та втілення їх у практичній художньо-творчій діяльності. Підлітки мають усвідомлювати і уміти реально визначати свої сильні і слабкі сторони; виявляти ініціативу до участі у мистецьких заходах, творенні нових мистецьких продуктів, відвідуванні закладів культури та мистецтва тощо. Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Додаток 10. Вимоги до обов'язкових результатів навчання в розрізі компетентностей на музичних відділах::

Компетентності	Результати навчання
Виконавська (сольна, ансамблева, колективна, концертмейстерська)	Знання: 1. Програмових творів. 2. Провідних українських та зарубіжних виконавських шкіл та їхніх представників. 3. Фахової термінології. 4. Змісту і форми втілення виконавських прийомів. 5. Будови та принципів роботи фахового інструмента. 6. Стильових особливостей виконавських манер та принципів інструментального виконавства різних епох. Уміння 1. Виконувати на музичному інструменті або голосом твори відповідної технічної складності та жанрової визначеності. 2. Представляти стабільну модель виконання з якісними музично-виконавськими технічними та артистичними показниками. 3. Відтворювати на інструменті або голосом нотні тексти із розумінням технічно-редакторської специфіки. 4. Читати музичні тексти з аркуша відповідно до поставлених задач. 5. Грати на фортепіано як на обов'язковому базовому або фаховому інструменті в межах вимог навчальної програми. 6. Самостійно організовувати власний репетиційний процес. 7. Спільно з іншими здобувачами самоорганізовуватися у найпростіші виконавські колективи. 8. Презентувати результати власної творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки (публічне концертне виконання). 9. Опрацьовувати та вивчати нотні тексти творів власного репертуару з визначенням викладачем ступенем самостійності. Навички 1. Сценічної самокорекції, збереження творчого самопочуття та саморегуляції артистичного піднесення. 2. Художньо-стильового бачення цілісної драматургії виконуваних музичних творів. 3. Колективної музичної взаємодії у концертно-виконавському та репетиційному процесах. 4. Володіння виконавськими технічними прийомами гри на інструменті або вокальною технікою в межах програми навчання. 5. Емпатичного та емоційного виконання музичних творів. Розуміння 1. Художньо-образного змісту виконуваних музичних творів відповідно до їх жанрово-видових та стильових особливостей. 2. Власних обов'язків як майбутніх професійних музикантів – представників

	України та української культури. 3.Відповідальності за поширення та популяризацію національних музичних здобутків. 4. Суспільної функції академічної музики та необхідності її розвитку і функціонування. 5.Можливостей власного багатогранного творчого самовиявлення. 6.Подальшої власної освітньої траєкторії як професійного музиканта. 7.Необхідності подальшого постійного навчання та удосконалення професійної майстерності. Ставлення 1.Популяризує академічну українську музику на різних сценах (під час публічних виступів), надавати їй пріоритет у власній виконавській практиці. 2. Критично оцінює результати власного виконавства, сприймати конструктивну критику як стимул до самовдосконалення. 3.Бережливо ставиться до інструменту як до складної технічно досконалої конструкції, до інших засобів, пов'язаних з музичним виконавством і нотних видань. 4.Поводиться відповідально у колективній творчій діяльності, у міжособистісній та колективній взаємодії у репетиційному та творчому процесі. 5. Проявляє сформований емоційний інтелект.
Музична теоретико- практична	Знання 1. Музично-теоретичної термінології. 2. Правил, принципів та можливостей побудови, поєднання та застосування музичних сполучень та інших елементів музичних творів; способів гармонізації, звуковедення та застосування засобів музичної виразності; поліфонічних структур. 3 Особливостей музичної мови та принципи їх застосування в музичному творі. 4. Форми та принципів композиційної побудови музичних творів. 5. Будови, способів звуковідтворення та використання вокальних голосів і музичних інструментів. 6. Засобів музичної імпровізації . Уміння 1. Сольфеджувати (голосом) одноголосні зразки, один з голосів у багатоголосі з різноманітними інтонаційними та ритмічно-агогічними особливостями. 2. Розпізнавати на слух, розрізняти та визначати різні елементи музичної мови: лади, інтервали й акорди (окремо і в послідовностях). 3. Оперувати музичною термінологією та категоріальним апаратом у навчальній діяльності. 4. Гармонізувати мелодію або інший голос. 5. Створювати багатоголосну фактуру письмово або на фортепіано (гармонічні послідовності). 6. Складати власні музичні фрагменти з аргументованим використанням необхідних засобів виразності. 7. Імпровізувати усно та письмово невеликі музичні побудови. 8. Демонструвати вокальні та/або інструментальні зразки народної музики. 9. Записувати та аранжувати нескладні музичні композиції. 10. Записувати нотний текст, у тому числі, створені музичні фрагменти, із застосуванням спеціальних комп'ютерних програм. Навички

	1. Демонструвати наявність музичної пам'яті та результати власних спостережень у процесі відображення у нотному тексті слухового сприйняття одноголосних або двоголосних музичних фрагментів з чітким відтворенням повного комплексу формотворчих елементів. 2. Використовувати гармонічні, метро-ритмічні, поліфонічні, фактурні, структурно-формальні прийоми у процесі музичної імпровізації та/або композиторства. Розуміння 1. Необхідності формування теоретико-практичних умінь та навичок у власному музично-професійному розвитку. Ставлення 1. Усвідомлює важливість застосування різних творчих прийомів у навчанні музики. 2. Виявляє зацікавлення до змісту, способів втілення та композиції музичного твору. 3. Проявляє повагу до нотного тексту, авторських ремарок, стилістичних характеристик музичної мови музичних творів під час їх інтерпретації.
Музична історико-теоретична	Знання 1. Історико-стильових та жанрових явищ у світовому та українському музичному мистецтві. 2. Видатних композиторських постатей світової та української музики та їхнього творчий спадок. 3. Постатей та основних здобутків українських етномузикологів у сфері дослідження і популяризації народної музичної творчості України. 4. Провідних виконавських шкіл відповідно до фахового інструмента. 5. Знакових творів світової та української музики, видатних виконавців. 6. Сучасних напрямків розвитку музичного мистецтва. 7. Музично-історичної термінології. 8. Місця української музики в світовій музичній культурі в історичному контексті та фактори, що вплинули на ступінь її представленості у світі. Уміння 1. Розрізняти музично-культурні епохи та музично-стильові періоди і надавати їм загальну характеристику. 2. Застосовувати прийоми цілісного змістовно-образного та композиційно-драматургічного аналізу музичних творів, історико-стильових явищ, композиторської спадщини та її жанрової палітри. 3. Формулювати власні оцінні критерії та судження на теми музичного мистецтва, його явищ в межах програми навчання. 4. Послугуватися термінологією музичного мистецтва загалом та відповідного фахового інструмента зокрема. 5. Аналізувати тонально-гармонічний розвиток, фактурні, тембральні, метро-ритмічні, структурно-формотворчі елементи музичних творів 6. Класифікувати український музичний фольклор за жанрами. 7. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для пошуку необхідної текстової, нотної, аудіо- та відеозвукової інформації, її систематизації та узагальнення, зіставлення та порівняння. 8. Записувати за допомогою технічних засобів та/або письмово автентичні зразки народної музики обраного регіону. 9. Усно та письмово висловлюватися на теми історії та сучасного стану музичного мистецтва державною мовою.

	10. Реферувати дотичну до музичного мистецтва інформацію, отриману з різних джерел. 11. Виконувати письмові та практичні науково-творчі роботи (есе, реферати, проекти тощо). Навички 1. Свідомого слухання світової та української музики на основі сформованого музично-слухового досвіду. 2. Аналітично-синтетичного мислення та художньо-стильового бачення цілісної драматургії музичних творів. 3. Визначення історико-стильової належності творів із власного виконавського репертуару. 4. Аналізу та художнього осмислення виконуваних творів. 5. Орієнтування у різномірних музичних явищах, їх культурно-соціологічній природі. Розуміння 1. Причинно-наслідкових зв'язків у історичній послідовності музично-культурних епох та музично-стильових періодів. 2. Різномірних музичних явищ та їхньої культурно-соціологічної природи 3. Історико-стильових і жанрових явищ світової та національної музики. 4. Лінійної класифікації родів, видів, жанрів, стилів, напрямків, течій, тенденцій розвитку української та світової музики. 5. Важливості збереження і розвитку національної музики в усіх її напрямках і різновидах: академічній, духовній, народній автентичній, популярній. 6. Необхідності збереження та відновлення традиційної народної української музики. 7. Необхідності володіння музично-теоретичними знаннями в безпосередній та майбутній фаховій музичній діяльності. Ставлення 1. Цінує українську музику та фольклор як чинник національної ідентичності, виявляти зацікавлення у її розвитку, об'єктивно оцінювати поточну ситуацію в музичному просторі України. 2. Усвідомлює необхідність збереження та популяризації пам'яток української та світової музичної спадщини. 3. Висловлює власну думку щодо музичних творів, явищ, процесів на основі сформованого музично-слухового досвіду. 4. Цікавиться сучасними музичними процесами та усвідомлювати себе їхнім активним учасником. 5. Виявляє розуміння основних етично-естетичних цінностей та їх проявів у музичному мистецтві.
Загально-мистецька	Знання 1. Загальної характеристики історико-культурних епох, провідних стилів та напрямків у світовому та національному контекстах у літературі, драматургії, візуальних та інших видах мистецтв. 2. Синтетичної природи та співдії різних видів мистецтв у жанрах опери, балету, інших перформативних мистецтв та кіномузики. 3. Позамузичних чинників впливу та їх значення і функції в музичному мистецтві. Уміння

	1. Синхронізувати характерні ознаки у різних видах мистецтв стосовно їх стильових особливостей. 2. Співставляти особливості загально-мистецьких процесів з еволюцією музичного мистецтва. 3. Поєднувати та інтегрувати у навчальній і творчій діяльності елементи різних видів мистецтв. Навички 1. Використання базової термінології суміжних мистецтв. 2. Застосування художньо-образного мовлення під час виконання творчих завдань. 3. Використання аналогій та асоціацій з різних мистецтв у різних видах навчальної і творчої діяльності. Розуміння 1. Власної національної ідентичності через пізнання українського мистецтва в контексті світового. 2. Необхідності збереження мистецького надбання України і людства загалом. 3. Важливості взаємних впливів та стильових взаємодій мистецьких процесів у формуванні інтегративності різних видів мистецтв. Ставлення 1. Поважає і толерувати культурне розмаїття. 2. Пишається здобутками українців у різних сферах культури і мистецтв. 3. Позиціонує себе як активного учасника культурно-мистецьких процесів.
--	--

